

Міністерство освіти та науки України
Харківський національний медичний університет

**ОПТИМІЗАЦІЯ МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНОГО ПІДХОДУ ДО
ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЮ СТОМАТОЛОГІЧНИХ
ЗАХВОРЮВАНЬ**

**Матеріали Всеукраїнської дистанційної науково-практичної
конференції**

18 квітня

Харків – 2024

Всеукраїнська дистанційна науково-практична конференція
**«ОПТИМІЗАЦІЯ МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНОГО ПІДХОДУ ДО
ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЮ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ»**

Оптимізація мультидисциплінарного підходу до діагностики та лікуванню стоматологічних захворювань: Матеріали Всеукраїнської дистанційної науково-практичної конференції, 18 квітня 2024 р., м. Харків. – Харків: ХНМУ, 2024. – 63 с.

Матеріали Всеукраїнської дистанційної науково-практичної конференції «Оптимізація мультидисциплінарного підходу до діагностики та лікуванню стоматологічних захворювань»: Зб. наук. праць. – Харків, ХНМУ, 18 квітня 2024. – 63 с.

*Відповідальність за грамотність, автентичність цитат,
достовірність фактів і посилань несуть автори публікацій. Передрук і
відтворення опублікованих у збірнику матеріалів будь-яким способом
дозволяється тільки при посиланні на Всеукраїнську дистанційну науково-практичну
конференцію **«ОПТИМІЗАЦІЯ МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНОГО ПІДХОДУ ДО
ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЮ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ»**.*

Матеріали інтернет-конференції розміщені на Web-сторінці
Харківського національного медичного університету
(в Репозитарії ХНМУ) за адресою: <http://repo.knmu.edu.ua/>.

Відповідальний за випуск: *Савельєва Н.М., Томіліна Т.В.*
Комп'ютерна верстка та дизайн: *Жданова Н.О.*

Адреса оргкомітету:
кафедра стоматології ННІ ПО ХНМУ
Університетський Стоматологічний Центр ХНМУ
просп. Перемоги, 51, Харків, 61000, Україна

Редакційна колегія:

Капустник Валерій Андрійович – голова, доктор мед.наук, професор, заслужений працівник освіти України;

Хаустов Максим Миколайович – голова, доктор мед.наук, професор кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та соціальної роботи, заслужений лікар України;

М'ясоєдов Валерій Васильович – голова, проректор з наукової роботи Харківського національного медичного університету, доктор мед. наук, проф. кафедри медичної біології, заслужений діяч науки і техніки України;

Марковський Володимир Дмитрович – проректор з науково-педагогічної роботи Харківського національного медичного університету, доктор мед. наук, проф. кафедри патологічної анатомії;

Лещина Ірина Володимирівна – кандидат мед.наук, доцент кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та соціальної роботи;

В'юн Валерій Васильович – директор ННІ ПО ХНМУ, доктор мед. наук, професор кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та соціальної роботи;

Савельєва Наталія Миколаївна – професор кафедри стоматології ННІ ПО ХНМУ, доктор мед. наук., професор;

Томіліна Тетяна Вікторівна – в.о. завідувача кафедри стоматології ННІ ПО ХНМУ, доцент;

Соколова Ірина Іванівна – професор кафедри стоматології ННІ ПО ХНМУ, доктор мед. наук, професор.

Оптимізація мультидисциплінарного підходу до діагностики та лікування стоматологічних захворювань, 18 квітня 2024 р., м. Харків. – Харків : ХНМУ, 2024. – 67 с.

У збірнику представлено матеріали фахівців та молодих науковців закладів вищої освіти. Доповіді присвячено сучасним аспектам теоретичної та практичної стоматології; актуальним питанням діагностики, лікування та профілактики стоматологічних захворювань у дорослих та дітей; інноваційним технологіям у стоматологічній практиці; особливостям надання стоматологічної допомоги в умовах військового стану. Наукове видання рекомендовано науково-педагогічним працівникам стоматологічного профілю, лікарям практичного охорони здоров'я, докторантам, аспірантам, магістрантам, студентам, а також широкому колу читачів, які цікавляться проблемами сучасної стоматології.

Всеукраїнська дистанційна науково-практична конференція
«ОПТИМІЗАЦІЯ МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНОГО ПІДХОДУ ДО
ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ»

ЗМІСТ

ОСОБЛИВОСТІ СТОМАТОЛОГІЧНОГО СТАТУСУ, ЛІКУВАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКА ПРОТЕЗНИХ СТОМАТИТІВ У ХВОРИХ НА ЦУКРОВИЙ ДІАБЕТ 2 ТИПУ <i>Бадалов Р.М., Коваленко Г.А.</i>	8
ЗАСТОСУВАННЯ ЛІКУВАЛЬНИХ ОКЛЮЗІЙНИХ ШИН ПРИ ЛІКУВАННІ ХВОРИХ З М'ЯЗОВО-СУГЛОБОВОЮ ДИСФУНКЦІЄЮ СКРОНЕВО-НИЖНЬОЩЕЛЕПНОГО СУГЛОБА <i>Боян А.М., Безсонов В.І.</i>	11
ДЕЩО ПРО МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД ДО ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ ХІРУРГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ СКРОНЕВОНИЖНЬОЩЕЛЕПНОГО СУГЛОБУ (СНЩС) <i>Василенко В.М.</i>	12
МЕДИКАМЕНТОЗНО-ІНДУКОВАНА НЕЙТРОПЕНІЯ І АГРАНУЛОЦИТОЗ <i>Воропаєва Л.В., Крючко А.І., Томіліна Т.В.</i>	15
ВПЛИВ НЕГАТИВНИХ ЗОВНІШНІХ ФАКТОРІВ ОНЛАЙН НАВЧАННЯ НА СТАН ПОРОЖНИНИ РОТА ОСІБ МОЛОДОГО ВІКУ. РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ <i>Гармаш О.В., Баглик Т.В., Стеблянко Л.В.</i>	19
НЕЙРОСТОМАТОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ РОЗВИТКУ СИНДРОМУ ПЕЧІННЯ ПОРОЖНИНИ РОТА: РЕЗУЛЬТАТИ ОБСТЕЖЕННЯ ПАЦІЄНТІВ З ПРОТЕЗНИМИ КОНСТРУКЦІЯМИ <i>Діасамідзе Е.Д., Арзуманов Х.Г.</i>	22
ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ОПТИМІЗОВАНОГО МЕТОДУ РЕМІНЕРАЛІЗУЮЧОЇ ТЕРАПІЇ СЕРЕД ПАЦІЄНТІВ, ЯКІ ПЕРЕХВОРИЛИ НА COVID-19 <i>Діасамідзе М.Е.</i>	24

Література:

1. Tisdale JE, Miller DA. *Drug-induced diseases: prevention, detection, and management*. 3rd ed. Bethesda: ASHP; 2018.
2. Andersohn F, Konzen C, Garbe E. Systematic review: agranulocytosis induced by nonchemotherapy drugs. *Ann Intern Med*. 2007;146(9):657–65.
3. Andrès E, Mourot-Cottet R. Idiosyncratic drug-induced severe neutropenia and agranulocytosis: state of the art. In: Guenova M, Balatzenko G, eds. *Hematology—Latest Research and Clinical Advances*. IntechOpen; 2018. <https://doi.org/10.5772/intechopen.78769>
4. Andrès E, Zimmer J, Mecili M, Weitten T, Alt M, Maloysel F. Clinical presentation and management of drug-induced agranulocytosis. *Expert Rev Hematol*. 2011;4(2):143–51. <https://doi.org/10.1586/e hm.11.12>
5. Andrès E, Mourot-Cottet R, Maloysel F. Diagnosis and management of idiopathic drug-induced and severe neutropenia and agranulocytosis: What should the lung specialist know? *J Lung Health Dis*. 2018;1(1):31–8.
6. Maloysel F, Andrès E, Kaltenbach G, Noel E, Martin- Hunyadi C, Dufour P. Prognostic factors of hematological recovery in life-threatening nonchemotherapy drug-induced agranulocytosis. A study of 91 patients from a single center. *Presse Med*. 2004;33(17):1164–8. [https://doi.org/10.1016/s0755-4982\(04\)98884-7](https://doi.org/10.1016/s0755-4982(04)98884-7)

Гармаш О.В., Баглик Т.В., Стеблянко Л.В.

ВПЛИВ НЕГАТИВНИХ ЗОВНІШНІХ ФАКТОРІВ ОНЛАЙН НАВЧАННЯ НА СТАН ПОРОЖНИНИ РОТА ОСІБ МОЛОДОГО ВІКУ. РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ

Харківський національний медичний університет

Кафедра терапевтичної стоматології

м. Харків, Україна

Попри давність існування, проблема виникнення та перебігу запальних хвороб пародонта внаслідок дії зовнішніх негативних факторів залишається однією з актуальних у стоматології. Незважаючи на великий арсенал предметів та засобів гігієни порожнини рота, які використовуються, одним із основних аспектів у нормалізації догляду за ротовою порожниною та її стану, а також у профілактиці гінгівіту є звичка щоденно чистити зуби.

Розвиток захворювань різної етіології можна оцінити та попередити на доклінічній стадії чи стадії «малих» клінічних проявів, що є складовою реалізації інноваційної концепції медицини граничних станів, запропонованої харківськими науковцями [1] та першочерговою задачею для збереження здоров'я як цілої нації, так і кожної родини і конкретного

індивідуума.

Для оцінювання потреби проведення профілактичних процедур, ефективності лікування й раціонального планування превентивної стоматологічної допомоги використовується анкетно-опитувальний метод та проводиться розробка опитувальників індивідуально для кожної досліджуваної патології.

Матеріали та методи. Анкетно-опитувальне дослідження щодо стану стоматологічного здоров'я опитаних осіб проведено співробітниками кафедри терапевтичної стоматології ХНМУ, до якого залучено 26 осіб молодого віку (від 18 до 26 років), 14 дівчат та 12 юнаків. Навесні 2023 року учасникам дослідження було запропоновано відповісти на 3 запитання: чи зменшилася у них кількість чищень зубів впродовж доби за період 2020-2023 роки порівняно з періодом до епідемії Covid -19 та довоєнним періодом; чи є у них скарги на кровоточивість ясен та неприємний запах з рота; чи зверталися вони до лікаря-стоматолога у зазначений період часу.

Повторне опитування було проведене у березні 2024 року. Усім учасникам дослідження пропонувалося відповісти на ті самі запитання. Результати обстеження вносили до індивідуальних опитувальників.

Результати та їх обговорення.

У результаті першого опитування 21 (80,8%) учасників дослідження вказали, що з початком онлайн освіти вони хоча б раз на тиждень взагалі забували чистити зуби або зменшували щодобову кількість чищень, чого не спостерігалось у доковідний та довоєнний часи. Скарги на кровоточивість ясен мали 10 (39,5 %) осіб.

При повторному опитуванні, проведеному через рік, виявилось, що 25 (96,2%) учасників дослідження, які були вимушені навчатись лише в домашніх умовах, через відсутність необхідності щоденно виходити з дому та через обмежене спілкування в соціумі чистять зуби нерегулярно. Всі вони 25 (96,2%) мали скарги на кровоточивість ясен при чищенні зубів та неприємний запах з рота. Отже, у цих учасників дослідження можна припустити погіршення стану гігієни порожнини рота та як наслідок виникнення катарального гінгівіту.

Безумовно, на стоматологічний статус учасників дослідження може впливати не тільки нерегулярне чищення зубів, а і безліч інших факторів. Це і хронічний стрес, у якому ми всі перебуваємо декілька останніх років, і спадковість [2], і наявність супутньої патології [3,4], і необхідність уживання лікарських препаратів [5], й особливості харчування [6], і наявність шкідливих звичок [7] та численний перелік інших факторів. Але саме рівень гігієнічних знань та вмій та їх практична реалізація є одними із найважливіших складових стоматологічного здоров'я [8].

Доречно зауважити, що опитані учасники є студентами стоматологічного факультету і є особами освіченими та вмотивованими відносно гігієни ротової порожнини. І якщо ми отримали такі негативні результати стосовно мотивації та збереження гігієнічних навичок у майбутніх лікарів - стоматологів, то при опитуванні студентів-немедиків результати можуть бути значно гіршими.

Висновок. У такі важкі для нашого суспільства часи викладачам, лікарям-стоматологам повсякденній роботі слід і проводити санітарно – просвітницьку діяльність, необхідно постійно нагадувати про критичну необхідність додержання індивідуальної гігієни ротової порожнини як запоруку виникнення багатьох стоматологічних захворювань або їх ускладнень та мотивувати для її якісного проведення.

Література:

1. Лісовий ВМ, Коробчанський ВО, Воронцов МП, Капустник ВА, Вітріщак СВ. Медицина граничних станів: 30-річний досвід психогігієнічних досліджень. Одеса: Прес-кур'єр; 2016. 518 с.
2. Moreno Uribe LM, Miller SF. Genetics of the dentofacial variation in human malocclusion. *Orthod Craniofac Res.* 2015; 18 Suppl 1(0 1): 91–99. Available from: DOI: 10.1111/ocr.12083.
3. Ahmed Z. The relationship between severity of dental caries and chronic tonsillitis among Iraqi children. *J Fac Med Bagdad* [Internet]. 2016 [cited 2024 Apr 10]; 58(2). Available.
4. Katz J, Bimstein E. Pediatric obesity and periodontal disease: a systematic review of the literature. *Quintessence Int.* 2011;42:595–599.
5. Konde S, Agarwal M, Chaurasia R. Effects of inhalational anti-asthmatic medications on oral health between 7 and 14 years of age. *Indian Journal of Allergy, Asthma and Immunology.* 2018;32(2): 70–73. Available from: DOI: 10.4103/ijaai.ijaai_16_18.
6. Scardina GA, Messina P. Good oral health and diet. *J Biomed Biotechnol* [Internet]. 2012 Jan [cited 2024 Apr 10];2012: 720692. Available from: DOI: 10.1155/2012/720692.
7. Kamdar RJ, Al-Shahrani I. Damaging oral habits. *J Int Oral Health.* 2015;7(4): 85–87.
8. Tomas I, Diz P, Tobias A, Scully C, Donos N. Periodontal health status and bacteraemia from daily oral activities: systematic review/meta-analysis. *Journal of Clinical Periodontology.* 2012;39(3): 213–228. Available from: DOI: 10.1111/j.1600-051X.2011.01784.x.